

PROTOKÓŁ Z 5. POSIEDZENIA

4. KADENCJI SPOŁECZNEJ RADY DS. ALTERNATYWNYCH METOD ROZWIĄZYWANIA SPORÓW PRZY MINISTRZE SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dn. 29 lipca 2020 r.

Obecni byli:

- w budynku Ministerstwa Sprawiedliwości

Członkowie Rady:

1. Teresa Bodys – Sędzia Sądu Okręgowego w Zamościu,
2. ks. dr hab. Włodzimierz Broński – mediator,
3. Magdalena Grudziecka – mediator,
4. r. pr. dr Grzegorz Skrobotowicz – mediator,
5. adw. dr Agnieszka Zemke – Górecka – mediator,

Ekspert:

6. adw. Cezary Rogula- Wiceprezes Centrum Mediacji przy Naczelnej Radzie Adwokackiej.

Przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości:

1. Aleksandra Rusin - Batko - Z-ca Dyrektora Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości,
2. Agnieszka Markocka – Naczelnik Wydziału ds. Mediacji Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości,
3. Magdalena Jardzewska – Główny Specjalista Wydziału ds. Mediacji Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości,
4. Marcin Smalcerz – Starszy Specjalista Wydziału ds. Mediacji Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości,
5. Adrianna Aftańska – Sekretarz Wydziału ds. Mediacji Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich w Ministerstwie Sprawiedliwości,

- online

Członkowie Rady:

1. r. pr. dr Katarzyna Antolak-Szymański – mediator,
2. Halina Borys-Pakiela – mediator,
3. not. Jarosław Czarnecki – przedstawiciel Stowarzyszenia Notariuszy RP,
4. Wojciech Juszkiewicz - Prezes Sądu Rejonowego w Bytowie,
5. Janusz Kaźmierczak – mediator,
6. r. pr. Andrzej Misiak – mediator,
7. Piotr Nowak - przedstawiciel Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej,

Ekspert:

8. Janusz Gwiazdowski- Koordynator ds. negocjacji przy Prezesie Urzędu Regulacji Energetyki.

Program posiedzenia:

1. Powitanie wszystkich obecnych przez Panią Aleksandrę Rusin - Batko – Z-cę Dyrektora Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich.
2. Otwarcie Posiedzenia przez Pana Marcina Romanowskiego – Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości.
3. Działania Ministerstwa Sprawiedliwości podejmowane w ramach projektu pn. Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne – Marcin Smalcerz - Kierownik projektu, Starszy Specjalista w Wydziale ds. Mediacji.
4. Uwarunkowania prawne prowadzenia mediacji on-line w Polsce – adw. Cezary Rogula – Wiceprezes Centrum Mediacji przy Naczelnej Radzie Adwokackiej.
5. Omówienie propozycji umocowania koordynatorów ds. mediacji w strukturze sądów rejonowych – Magdalena Jardzewska – Główny Specjalista w Wydziale ds. Mediacji.
6. Sprawozdanie z dotychczasowych prac grup roboczych IV Kadencji Społecznej Rady ds. ADR przy Ministrze Sprawiedliwości:

- dr Grzegorz Skrobotowicz – przewodniczący grupy I
dyskusja
 - Andrzej Misiak – przewodniczący grupy II
dyskusja
 - Janusz Kaźmierczak – przewodniczący grupy III
dyskusja
7. Wolne wnioski.
 8. Podsumowanie i zakończenie Posiedzenia.

Przebieg posiedzenia:

Posiedzenie o godz. 11.00 otworzyła Pani Aleksandra Rusin - Batko – Z-ca Dyrektora Departamentu Strategii i Funduszy Europejskich, która powitała wszystkich zebranych oraz oddała głos Przewodniczącemu Rady, Panu Ministrowi Marcinowi Romanowskiemu - Podsekretarzowi Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości. Pan Minister powitał członków Rady, Pana Janusza Gwiazdowskiego – Koordynatora ds. negocjacji przy Prezesie Urzędu Regulacji Energetyki oraz Pana Cezarego Rogulę - Wiceprezesa Centrum Mediacji przy Naczelnej Radzie Adwokackiej, którzy przyjęli zaproszenie do udziału w posiedzeniu jako eksperci.

Pan Minister podsumował działania podjęte przez Ministerstwo Sprawiedliwości na przełomie ostatnich 2 miesięcy w celu upowszechnienia wiedzy o metodach ADR. Poinformował o mającym miejsce 30 czerwca br. spotkaniu Sędziów Koordynatorów ds. Mediacji oraz poruszanych na nim zagadnieniach, w szczególności rozważeniu nowych możliwości wykorzystania spotkań informacyjnych w czasie epidemii.

Pan Minister zwrócił uwagę, że brak jest przeszkód, aby spotkania te odbywały się z wykorzystaniem form porozumiewania się na odległość, dzięki czemu mogą one być szansą dla wymiaru sprawiedliwości w ograniczeniu negatywnych skutków pandemii oraz skutecznym narzędziem w promowaniu mediacji. Minister Romanowski wspomniał również o propozycji powołania Sędziów Koordynatorów ds. Mediacji w Sądach Rejonowych, wymieniając zalety tego rozwiązania oraz przykładowy katalog ich praw i obowiązków.

Minister Romanowski poruszył także kwestie dot. projektu *Upowszechnianie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów,*

utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne oraz podsumował prace nad wnioskiem o jego dofinansowanie.

Następnie Pan Minister oddał głos Pani Aleksandrze Rusin-Batko, która przedstawiła porządek spotkania oraz omówiła podstawowe założenia, realizowanego w Ministerstwie Sprawiedliwości, projektu pn. *Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne*. W dalszej części posiedzenia Pani Dyrektor przekazała głos Panu Marcinowi Smalcerzowi - Kierownikowi ww. projektu. Pan Smalcerz podczas prezentacji szczegółowo omówił projekt, poruszając następujące zagadnienia:

- a) główny cel realizacji projektu,
- b) termin realizacji projektu,
- c) grupy osób, do których skierowane będą działania w ramach projektu, tj. obywatele zainteresowani skorzystaniem z postępowania mediacyjnego, organy wymiaru sprawiedliwości (jako kierujące sprawy do mediacji), mediatorzy, osoby, które chcą uzyskać uprawnienia mediacyjne,
- d) wybór partnerów projektu,
- e) działania składające się na projekt
 - o przeprowadzenie prac analitycznych dot. potrzeb społecznych związanych z realizacją projektu,
 - o przygotowanie raportu z przeprowadzonych prac analitycznych dot. potrzeb związanych z realizacją projektu,
 - o przeprowadzenie prac legislacyjnych wynikających z realizacji projektu,
 - o przeprowadzenie cyklu szkoleń mediacyjnych, w tym w zakresie e-mediacji,
 - o przeprowadzenie działań informacyjnych,
 - o przygotowanie i wdrożenie systemu informatycznego pn. Krajowy Rejestr Mediatorów (KRM).

Pan Smalcerz w dalszej części prezentacji szczegółowo opisał 1 z działań, tj. utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM), informując o cechach rejestru, sposobie wpisu do rejestru oraz jego funkcjonalnościach. Podsumowując prezentację wymienił przewidywane korzyści płynące z działań podjętych w ramach projektu, m.in:

- a) zwiększenie dostępności do profesjonalnie przeszkolonych mediatorów,
- b) upowszechnienie mediacji (w tym e-mediacji) jako alternatywnej metody rozwiązywania sporów,
- c) ułatwienie nadzoru nad listami mediatorów i ośrodków mediacyjnych,

- d) weryfikacja osób świadczących usługi mediacyjne,
- e) wzrost znaczenia mediacji jako instytucji zaufania publicznego,
- f) poprawa dostępności i otwartości wymiaru sprawiedliwości,
- g) profesjonalizacja zawodu mediatora,
- h) podniesienie jakości postępowań mediacyjnych,
- i) eliminacja luk kompetencyjnych w dotychczasowym szkoleniu mediatorów,
- j) zmniejszenie wpływu spraw do sądu.

Po prezentacji Kierownika Projektu wywiązała się dyskusja. Poruszono podczas niej kwestie dot. tematyki oraz wymiaru godzinowego szkoleń dla mediatorów, certyfikacji w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, procesu migracji mediatorów - figurujących na listach stałych mediatorów prowadzonych przez Prezesów Sądów Okręgowych - do rejestru pn. Krajowy Rejestr Mediatorów (KRM). Omówiono także procedurę wpisu do KRM oraz wymagane do tego kwalifikacje.

Po dyskusji głos oddano Panu Cezaremu Roguli - Wiceprezesowi Centrum Mediacji przy Naczelnej Radzie Adwokackiej. Mecenas Rogula zaprezentował zagadnienia z zakresu uwarunkowań prawnych prowadzenia mediacji on-line w Polsce.

Mecenas Rogula opisał jak wygląda wszczęcie mediacji online oraz kwestie dot. jej dopuszczalności, przywołując przepisy Kodeksu Postępowania Cywilnego, m.in. art. 183¹¹, zgodnie z którym „Mediator niezwłocznie ustala termin i miejsce posiedzenia mediacyjnego. *Wyznaczenie posiedzenia mediacyjnego nie jest wymagane*, jeżeli strony zgodzą się na przeprowadzenie mediacji bez posiedzenia mediacyjnego.”. Omówił kategorie spraw, w których mediacja online może być wykorzystywana oraz kwestie dot. kosztów tej formy alternatywnego rozstrzygania sporów. Mediator wymienił aplikacje i programy najczęściej używane do prowadzenia mediacji online, zagadnienia związane z bezpieczeństwem danych, przepisami RODO oraz zagwarantowaniem poufności e-mediacji. Po prezentacji Mecenas Rogula omówił *case study* dot. korespondencyjnego zawarcia ugody oraz zagadnienia dot. udokumentowania wydatków związanych z przeprowadzeniem mediacji online.

Następnie głos zabrała Pani Magdalena Jardzewska – Główny Specjalista w Wydziale ds. Mediacji. Podczas prezentacji przedstawiła propozycję umocowania Koordynatorów ds. Mediacji w strukturze sądów rejonowych. Pani Jardzewska wskazała, że dotychczasowa praktyka potwierdziła zasadność stworzenia sieci Koordynatorów ds. Mediacji. Przypomniała, że umocowanie Koordynatorów ds. Mediacji na poziomie ustawowym nastąpiło w dniu 1 stycznia 2016 roku, kiedy to do ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych dodano przepis art. 16a, zgodnie z którym w sądzie okręgowym działa

Koordinator ds. Mediacji. Pani Sędzia wymieniła podejmowane przez Koordynatorów ds. Mediacji działania na rzecz rozwoju mediacji oraz ich skutki, efekty w postaci m.in. zwiększenia liczby spraw kierowanych i rozstrzyganych w mediacji, wzrost popularności tej alternatywnej metody rozstrzygania konfliktów. Następnie omówiła wyniki ankiety dot. zbadania potrzeb powołania Koordynatorów ds. Mediacji na poziomie Sądów Rejonowych, którą wypełnili Sędziowie Koordynatorzy ds. Mediacji z sądów okręgowych.

Po przerwie kawowej głos oddano Przewodniczącym 3 grup roboczych IV Kadencji Społecznej Rady ds. ADR zajmujących się:

- propozycjami zmian legislacyjnych,
- instytucją spotkań informacyjnych,
- rewizją dokumentów Rady.

Pierwszy głos zabrał Pan dr Grzegorz Skrobotowicz. Pan Mediator poruszył kwestie związane z mediacją karną, ze szczególnym naciskiem na mediację po wyroku. Poinformował, że pracuje nad zmianami legislacyjnymi oraz pretestami w ramach projektu *Pilotaż programu wdrażającego ideę sprawiedliwości naprawczej na terenie Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Lublinie*, współpracując przy tym z prof. Agnieszką Zelent-Lewicką.

Następnie Pan Andrzej Misiak podsumował prace grupy roboczej II. Grupa ta pracowała nad propozycjami zmian legislacyjnych, proponując zmiany w przepisach Kodeksu Postępowania Cywilnego oraz Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym.

Jedną z zmian miałyby obejmować udział mediatora w posiedzeniu przygotowawczym oraz wprowadzenie zapisu o wysokości wynagrodzenia za udział mediatora w tym posiedzeniu. Grupa II zaproponowała również zmianę § 3 ww. rozporządzenia, który miałby brzmieć:

Zwrotowi podlegają udokumentowane i niezbędne wydatki mediatora poniesione w związku z przeprowadzeniem mediacji, przeprowadzeniem spotkania informacyjnego, na pokrycie kosztów: (...)

2¹⁾ wynajmu pomieszczenia niezbędnego do przeprowadzenia spotkania informacyjnego, gdy spotkanie informacyjne odbywa się poza siedzibą sądu, w wysokości nieprzekraczającej 70 złotych za jedno spotkanie.

Po wystąpieniu Pana Misiaka wywiązała się dyskusja, podczas której członkowie Rady wymienili swoje spostrzeżenia nt. propozycji. Rozwiązania te spotkały się z częściową aprobatą uczestników Posiedzenia.

Głos zabrali Pan Gwiazdowski, Pani Grudziecka, Pan Notariusz Czarnecki oraz Pani Sędzia Bodys, dochodząc do wniosku, że należy oddzielić postępowanie przygotowawcze od spotkania informacyjnego lub jednoznacznie wyznaczyć granice udziału mediatora w tym postępowaniu, ograniczając je do treści poruszanych przez mediatora podczas spotkania informacyjnego.

Po dyskusji Przewodniczący grupy III – Pan Janusz Kaźmierczak przedstawił sprawozdanie z działań podjętych przez członków grupy. Opisał szczegółowo wykonane prace, tj.

- Rewizja standardów szkolenia mediatorów Rady ADR.
- Analiza dokumentów - Zestaw narzędzi przyczyniających się do rozwoju mediacji zapewniający wdrożenie Wytycznych CEPEJ z zakresu mediacji - Europejski Kodeks Postępowania dla Podmiotów świadczących usługi mediacyjne z dn. 4 grudnia 2018, Zestaw narzędzi przyczyniających się do rozwoju mediacji zapewniający wdrożenie Wytycznych CEPEJ z zakresu mediacji - Wytyczne dotyczące Tworzenia i Monitorowania programów szkoleń w zakresie mediacji z dn. 14 czerwca 2019 + załącznik do dokumentu.
- Opracowanie standardów szkolenia mediatorów w sprawach administracyjnych, pracowniczych, rodzinnych, rówieśniczych i szkolnych.

Pani Dyrektor Rusin - Batko podziękowała za efekty prac grup, propozycje zmian legislacyjnych oraz rekomendacje, które grupy robocze, na czele z ich Przewodniczącymi, wypracowały w ciągu ostatnich 2 miesięcy. Pani Dyrektor zaproponowała utworzenie IV grupy roboczej, która miałaby zająć się propozycjami zmian legislacyjnych w zakresie umocowania Koordynatorów ds. Mediacji w sądach rejonowych. Przewodniczącą grupy została Pani Sędzia Teresa Bodys.

Dyrektor Rusin - Batko podziękowała wszystkim uczestnikom za obecność oraz aktywny udział w spotkaniu, jednocześnie zwracając się z prośbą o zaangażowanie w prace Rady w powołanych grupach roboczych oraz wypełnienie zamieszczonej na dysku wspólnym ankiety dot. powołania Sędziów Koordynatorów ds. Mediacji w sądach rejonowych.

Termin następnego spotkania został ustalony na dzień 23 września 2020 roku. Zgodnie z propozycją Pana Ministra, posiedzenie odbędzie się (podobnie jak to Posiedzenie - z 29 lipca br.) w formie hybrydowej – online i stacjonarnie. Uzgodniono, że osoby chętne wezmą udział w spotkaniu w budynku ministerstwa, a pozostałe połączą się za pośrednictwem aplikacji TEAMS.

Wobec wyczerpania porządku obrad, posiedzenie zostało zakończone o godz. 14.15.

Magdalena Grudziecka

Sekretarz Społecznej Rady do spraw Alternatywnych
Metod Rozwiązywania Sporów
przy Ministrze Sprawiedliwości